

VADOVĖLIO VERTINIMO IŠVADOS / RECENZIJA

Pavadinimas: Pilietis per 31 valandą

Autorė: Marija Vyšniauskaitė

Ugdymo sritis / dalykas: Pilietinis ugdymas

Klasė: 9-10

Vadovėlio tikslas – kviesti mokinius analizuoti visuomenės problemas pilietiškumo, etikos, ekonomikos aspektais. Žvelgti į problemas iš įvairialypės perspektyvos yra neabejotinas vadovėlio pliusas.

Vadovėlio tekstų kalba aiški ir logiška, pateikiama medžiaga atrinkta tinkamai ir tikslingai, padeda nuosekliai plėtoti pasirinktą vadovėlio turinį bei problematiką. Tiek turinio dalys, tiek pamokose pateikiama problematika turi aiškią loginę seką, užduotys skatina naują mokomąją medžiagą sieti su anksčiau įgytomis mokinių žiniomis ir gebėjimais. Nuoseklumą bei sklandumą padeda išlaikyti ir tai, jog kiekviena vadovėlyje pateikiama pamoka turi beveik identišką struktūrą. Temų analizė išsami, įvairiais aspektais tęsiama per keletą pamokų. Kiekvienos pamokos pabaigoje mokiniams suteikiama galimybė įsivertinti.

Pamokose analizuojamos itin aktualios, praktinės ir gyvenimiškos problemos. Vadovėlyje skatinama ne tik diskutuoti, ir teoriškai aptarti, kaip reikėtų ar galima būti pilietiškais, bet ir pateikiama konkrečių pavyzdžių ir veiklų, į kurias gali įsitraukti mokiniai (pavyzdžiui, „gyvenimas be atliekų“). Siekiama mokinius įgalinti veikti, o ne tik sužinoti. Šitame vadovėlyje atsispindi pagarbus požiūris į mokinius. Nors jie nėra pilnamečiai, vadovėlyje į juos kreipiamasi kaip į intelektualias, brandžias asmenybes, jau dabar (o ne kada nors, „kai užaugs“) galinčias daryti realų poveikį šiuolaikiniame pasaulyje.

Vadovėlyje pateikiami įvairūs ugdymo metodai, užduotys skatina mokinius pamokoje kritiškai mąstyti, pateikti savo vertinimus ir požiūrį, spręsti problemas, diskutuoti, kūrybiškai dirbti. Pagirtina, kad didelis dėmesys skiriamas darbui grupėse, t.y., mokymuisi bendradarbiauti, ieškoti kompromiso, bendrai, išnaudojant visų potencialą ir galimybes ieškoti išeičių ir sprendimų.

Parinkta tinkama medžiagos vizualizacija, tekstinė ir vaizdinė bei video medžiaga įdomi, skatina norą pažinti ir mokytis. Vadovėlio patrauklumą didina ir tai, kad remiamasi tik šiuolaikiniais įvairių sričių teoretikais.

Keletas klausimų/pastabų/siūlymų:

1. Pamokos pabaigoje mokiniams siūloma įsivertinti, tačiau tik kognityviniu aspektu – „žinoti, suprasti, pateikti pavyzdžių“. Pamokose pateikiamos problemos turėtų neišvengiamai iššaukti tam tikrus jausmus, emocinę reakciją. Be to, siūlomos veiklos ugdo ir mokinių įgūdžius – bendradarbiavimo, planavimo ir t.t.. Mano manymu, įsivertinime galima buvo daugiau dėmesio skirti ne tik žinių, bet ir įgūdžių bei jausmų/emocijų aspektams.
2. Kodėl korupcija aptariama tik sveikatos sistemoje?
3. 41 psl. užduotis „Koks vynas skanesnis?“ kelia tam tikrą abejonių. Užduoties idėja puiki, tačiau gal buvo galima paieškoti kito pavyzdžio?
4. 90 psl pateikiamas tekstas: „Savaeigiai automobiliai. Apie 90 proc. avarių šiuo metu įvyksta dėl žmogaus kaltės, automobilis robotas galėtų racionaliau įvertinti situaciją, nustatyti pėsčiojo lytį, amžių, rasę, apskaičiuoti mažiausios žalos tikimybę“. Skamba taip, lyg automobilis robotas skaičiuos „mažiausios žalos tikimybę“, atsižvelgdamas į eismo dalyvių „lytį, amžių, rasę“.

IŠVADA - Nepaisant pateiktų pastabų ir siūlymų, vadovėlis „Pilietiškumas per 31 valandą“ pilnai atitinka pagrindinius reikalavimus, nurodytus Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte.

Recenzento vardas ir pavardė Rasa Aškinytė

Parašas

Data 2020.01.05